

**UCHWAŁA Nr XXIV/...../ 2021
RADY MIASTA RADZYŃ PODLASKI**

z dnia 28 stycznia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar
przemocy w rodzinie na lata 2021 - 2024
dla miasta Radzyń Podlaski**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.) w związku z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218) Rada Miasta uchwała co następuje:

§ 1

Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2024, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Radzyń Podlaski.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sporządził: Andrzej Szczęch

Sprawy podlegające
2 up. archi
form. J. Kowalczyk
op. v. Kowalczyk

UZASADNIENIE

W związku z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218) do zadań własnych gminy należy m. in. w szczególności opracowanie i realizacja miejskiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1872) i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277).

W związku z powyższym podjęcie stosownej uchwały uznaje się za zasadne.

BURMISTRZ MIASTA

Jerzy Rebek

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W
RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE DLA MIASTA
RADZYŃ PODLASKI
NA LATA 2021-2025**

Radzyń Podlaski 2021

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP.....	3
II. PRZEMOC W RODZINIE.....	3
II.1. Definicje przemocy.....	4
II.2. Rodzaje przemocy w rodzinie.....	5
II.3. Cykle i fazy przemocy w rodzinie.....	6
II.4. Skutki przemocy w rodzinie.....	7
III. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE WYBRANYCH DOKUMENTÓW MIEDZYNARODOWYCH I KRAJOWYCH	8
III.1. Dokumenty ONZ	9
III.2. Dokumenty Unii Europejskiej.....	9
III.3. Prawo polskie wobec problemu przemocy w rodzinie.....	9
IV. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.....	10
4.1. Skala problemu w aspekcie ogólnopolskim.....	11
4.2. Skala problemu na terenie miasta Radzyń Podlaski.....	12
V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.....	13
5.1. Zasoby i instytucje miasta Radzyń Podlaski w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	15
VI. ANALIZA SWOT.....	18
VI.1 .Wprowadzenie.....	18
6.2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie miejskiej Radzyń Podlaski.....	19
6.3. Zestawienie szans i zagrożeń w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie w gminie miejskiej Radzyń Podlaski.....	20
VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE.....	22
VIII. KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	23
IX. BENEFICJENCI PROGRAMU.....	24
X. REALIZATORZY PROGRAMU.....	24
XI. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI.....	25
XII. CEL MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.....	27
XIII. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	29
XIV. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	29
XV. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU.....	30
XVI. ZAKOŃCZENIE.....	31

I. WSTĘP

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 jest realizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2020 r. poz.218) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którą do zadań własnych należy opracowywanie programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program jest skierowany nie tylko do różnego rodzaju służb społecznych, instytucji czy organizacji pozarządowych, ale także do lokalnej społeczności Miasta Radzyń Podlaski oraz do wszystkich tych, którzy na co dzień są świadkami przemocy, doświadczają przemocy lub też ją stosują. Program ten ma także charakter profilaktyczny i edukacyjny. Ma on zmienić wiele funkcjonujących w naszej świadomości mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie. Szczególnie tych mitów i stereotypów, które służą jako argument do stosowania przemocy lub też do jej usprawiedliwiania, ukrywania, maskowania i bagatelizowania, np. „przemoc w rodzinie to jej prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać”, „przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego”, „przemoc ma miejsce tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary”, „jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasłużył”, itp.

Celem programu, do osiągnięcia którego ma pośrednio przyczynić się realizacja zadań zaplanowanych w programie, jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej. Cele zawarte w programie odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Zakładając, że niniejszy program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, oczekuje się, że przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych zjawisk patologicznych oraz poprawy kondycji jarosławskich rodzin.

Program został opracowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim i będzie w czasookresie zbieżny z uchwałą w sprawie uchwalenia Miejskiej Strategii Problemów Społecznych Miasta Radzyń Podlaski na lata 2021-2025.

II. PRZEMOC W RODZINIE

Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej. Jest niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu.

2.1. Definicje przemocy

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy ofiarom i sprawcom, konieczne jest na wstępie zdefiniowanie najważniejszych pojęć związanych z tym tematem. W słowniku języka polskiego przemoc jest definiowana jako: *fizyczna przewaga wykorzystana do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś, narzucona bezprawnie władzy.*

Irena Pospiszył zaproponowała następujące określenie przemocy: *przemoc to wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji.*

Rada Europy w 1986 roku zdefiniowała zjawisko przemocy określając terminem „przemoc domowa” (...) *każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniechanie, które zagraża życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka rodziny bądź poważnie szkodzi rozwojowi jego (jej) osobowości.*

Najczęściej stosowana przez osoby zajmujące się pomocą ofiarom definicja określa przemoc domową jako: *działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne), powodujące u nich szkody lub cierpienie).*

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 *Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. nr.180, poz. 1493 z późn. zm.) przemoc to: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Przemoc w rodzinie:

- **Jest intencjonalna** - czyli jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na ofiarę i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie; zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu.
- **Siły są nierównomierne** – wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę, opiera się na władzy i kontroli.
- **Jest zjawiskiem wynikającym z działania człowieka** – działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym.
- **Narusza prawa i dobra osobiste** - sprawca wykorzystuje przewagę siły, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania (fizjologiczne, bezpieczeństwa) oraz narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itd.).

- **Powoduje cierpienie i ból** - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

2.2. Rodzaje przemocy w rodzinie

Świat jest przepełniony przemocą, gdyż dotyczy różnych sfer działalności człowieka. Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- **przemoc fizyczna** – w swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, duszenie, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni. Forma bierna przemocy fizycznej przejawia się w zakazach mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych lub zamknięciu osoby doznającej przemocy w areszcie domowym.
- **przemoc psychiczna** – to działanie prowadzące do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystujące różnorodne mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągła krytyka, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie. Przemoc psychiczna może polegać również na niszczeniu przedmiotów mających wartość dla osoby poniżanej. Przemoc psychiczna nie pozostawia śladów widocznych „gołym okiem”, nie ma dla niej skali, aby można było ustalić rozmiar krzywdzenia psychicznego.
- **przemoc seksualna** – to zmuszenie osoby (ofiary) do aktywności seksualnej wbrew jej woli, bez pytania o jej zgodę, jak również w sytuacji gdy obawia się odmówić sprawcy. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.
- **przemoc ekonomiczna** – działanie mające na celu doprowadzić do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy. Przykładem takiej przemocy ekonomicznej będzie odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie ofierze podjęcie pracy, niezaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodzinie, okradanie, zmuszanie do zaciągania kredytów bądź pożyczek wbrew woli np. współmałżonka.
- **zaniedbanie** – to zjawisko społeczne odnosi się w szczególności do relacji dziecko – rodzic. Będzie to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka oraz brak zapewnienia właściwej uwagi i troski rodzicielskiej m. in. w zakresie:
 - emocjonalnego kontaktu i więzi;
 - reagowania na trudności, które przeżywa dziecko;
 - okazywania wsparcia, troski, zainteresowania i opieki;
 - otwartości na potrzeby dziecka;
 - zapewnienia odpowiednich warunków materialnych, socjalnych;

- właściwego ubioru, który będzie dostosowany do wieku i pory roku;
- opieka medyczna i edukacja;
- odpowiednie pokierowanie rozwojem.

Zaniedbanie nie wiąże się z użyciem siły, jednak może powodować poważne szkody psychiczne oraz uszczerbek na zdrowiu.

II.3. Cykle i fazy przemocy w rodzinie.

Zjawisko przemocy w rodzinie nie jest jednorazowe. Znacznie częściej jest procesem o długiej nawet kilkuletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Dla lepszego zrozumienia zjawiska przemocy domowej oraz trudności wynikających z podjęcia decyzji przez osoby doświadczające przemocy o przerwaniu tego faktu, istotne jest poznanie cyklu przemocy, w którym występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania:

- **faza narastającego napięcia** – początkiem jest wzrost napięcia, narastają konflikty. Przyczyny nie zawsze pojawiają się w rodzinie, niekiedy drobne nieporozumienia powodują eskalację sytuacji konfliktowych. Pojawia się agresja. Ofiara stara się opanować sytuację – uspokaja sprawcę, spełnia wszystkie zachcianki, podejmuje działania, aby uszczęśliwić sprawcę, powstrzymać przed wyrządzeniem krzywdy. Osoby, które są krzywdzone mogą odczuwać takie dolegliwości fizyczne jak: bóle żołądka, bóle głowy, bezsenność, utrata apetytu, apatia, mogą stać się nerwowe i niespokojne. To wynik narastającego napięcia, które po pewnym czasie może być nie do wytrzymania.
- **faza ostrej przemocy** – tu następuje wybuch nagromadzonej agresji i wyładowanie jej. Skutki jakich ofiara doznaje to często podbite oko, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, a nawet śmierć.
- **faza miodowego miesiąca** – czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca dopiero teraz dostrzega, że swoim zachowaniem, agresją skrzywdził kogoś mu bliskiego. Podejmowane są próby przeproszenia, załagodzenia sytuacji, staje się uczynny, kochający, sprawca usprawiedliwia swoje zachowanie często przekonując ofiarę, że był to jednorazowy incydent. Ofiara wierzy w te zapewnienia i zostaje. W tej fazie ofiara nie szuka pomocy. Niestety miodowy miesiąc szybko się kończy i często rozpoczyna się faza narastania napięcia. Ofiara nadal jest zatrzymana w cyklu przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch.

II.4. Skutki przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie, jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

• **Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe**

U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, wzrost częstości chorób somatycznych związanych ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości) przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji, niepewność, stany lękowe, w tym lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena, kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją, zwiększone spożycie środków psychoaktywnych, zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Ofiary często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią sprawcy. Zachowania te są w psychologii tłumaczone najczęściej występowaniem: wyuczonej bezradności, zjawiska „prania mózgu” czy stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących zmianie sytuacji i wyjściu z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, popartego wcześniejszymi doświadczeniami. Bierność i rezygnacja są również często wynikiem technik manipulacyjnych, jakim ofiara była poddawana ze strony sprawcy, technik mających utrwalić w niej niską samoocenę i wzbudzić poczucie winy.

• **Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci**

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy w rodzinie. Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa na dalszy rozwój dziecka i jest przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych.

Dzieci będące ofiarami wykorzystywania seksualnego wykazują wysoki poziom depresji, poczucie osamotnienia, myśli samobójcze, zaburzenia snu, nadpobudliwość, agresję, obniżenie samooceny i poczucie bezwartościowości. Maltretowanie psychiczne niekorzystnie wpływa na rozwój dzieci. Może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (brak poczucia bezpieczeństwa, niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami), deficytów intelektualnych (deficyty w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywaniu konfliktów i kreatywności) problemów afektywno-behawioralnych (agresja, samoponížanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm).

Skutki przemocy pojawiające się podczas trwania zachowań przemocowych są zaledwie początkiem destrukcyjnego wpływu przemocy domowej. Konsekwencje przemocy ujawniają się często również po długim czasie, kiedy dziecko dorasta, lub w jego dorosłym życiu. Odroczone

skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego. Trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków to tylko niektóre ze sposobów ucieczki od problemu przemocy w rodzinie.

Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ma wpływ na całe dorosłe życie. Ofiary przemocy, zwłaszcza seksualnej, mają problemy z nawiązaniem i utrzymaniem satysfakcjonujących relacji z innymi osobami. Ponadto, zachowania przemocowe są dziedziczone i powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie i wykorzystywanie jako elementy wpisane w rolę kobiety. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci same staną się krzywdzącymi rodzicami.

• Społeczne konsekwencje przemocy w rodzinie

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki, ale nade wszystko powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Nie zwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

III. PRZEMOC W RODZINIE W ŚWIETLE WYBRANYCH DOKUMENTÓW MIĘDZYNARODOWYCH I KRAJOWYCH

Przemoc w rodzinie jako problem ogólnospołeczny ujmowany w kontekście łamania praw człowieka znalazł odzwierciedlenie w wielu dokumentach międzynarodowych. Sygnującym je krajom zlecono podjęcie wszelkich niezbędnych działań w celu wyeliminowania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar.

3.1. Dokumenty ONZ

- Karta Narodów Zjednoczonych z 1945r.
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948r.
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 1966r.
- Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych z 1966r.
- Konwencja w sprawie eliminacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979r.
- Deklaracja Wiedeńska i Program Działań z 1993r.
- Deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet z 1993r.
- Deklaracja Pekńska i Platforma Działania z 1995r.

3.2. Dokumenty Unii Europejskiej

- Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000r.
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet - 2004/2020 (INI)
- Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno -Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet (2006/C 110/15)
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

III.3. Prawo polskie wobec problemu przemocy w rodzinie

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1997 r. Nr 78, poz. 483),
- Kodeks Karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444),
- Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30),
- Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- Ustawa z dnia 29 lipca z 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
- Ustawa z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz 1872),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz. 713),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (Dz. U. z 2020 r. poz. 360),
- Ustawa z dnia 7 września o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r., Nr 31, poz. 611),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),

- Uchwała Nr XV/99/2019 Rady Miasta Radzyń Podlaski z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Radzyń Podlaski,
- Uchwała Nr XV/98/2019 Rady Miasta Radzyń Podlaski z dnia 30 grudnia 2019r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Radzyń Podlaski na lata 2011-2013,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 Uchwała Nr XXII/371/2020 Sejmiku Województwa lubelskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

IV. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Historia przemocy wobec najbliższych jest stara jak ludzki świat, ale do niedawna niewiele o niej pisano i mówiono, oprócz obiegowych opowieści o rodzinach „z marginesu”. Zazwyczaj przejawy przemocy są jaskrawo widoczne i nie ma co do nich wątpliwości. Dotyczy to zwłaszcza przemocy fizycznej. Jednak często występuje również przemoc psychiczna – ukryta, niewidoczna gołym okiem. Wciąż uderza niski poziom wrażliwości społecznej, przejawiający się obojętnością i milczeniem wobec cudzej krzywdy. Dzieje się tak pomimo faktu, że akty przemocy, zwłaszcza te przeciwko życiu i zdrowiu, czyli godzące w najważniejsze dla człowieka dobra, są w świetle prawa przestępstwami.

Przemocy domowej często towarzyszy picie alkoholu. Według niektórych statystyk 60–90 % przypadków stosowania przemocy ma związek z pozostawaniem pod wpływem alkoholu, zaś 40% partnerów znęcających się nad rodziną to osoby uzależnione od alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych. W stanie nietrzeźwości znikają mechanizmy samokontroli i nasilają się zachowania agresywne.

Badacze szacują, że w Polsce około 2,5–3 milionów osób nadmiernie spożywa alkohol. Równocześnie około 1,5–2 milionów dzieci wychowuje się w rodzinach z problemem alkoholowym. Łączenie przemocy z problemem alkoholowym jest całkowicie uzasadnione, bo współwystępowanie obu zjawisk jest bezsprzeczne, ale część aktów przemocy dokonywana jest bez udziału alkoholu, a to skłania do stawiania pytań o głębsze przyczyny zadawania cierpień najbliższym osobom przez sprawców.

Wydaje się, że alkohol raczej jedynie osłabia hamulce i pozwala wymknąć się spod kontroli impulsom czy wyuczonym wzorom postępowania agresywnego. Wszelkie próby zrozumienia i wytłumaczenia czynów sprawców niosą za sobą ryzyko zbytich uproszczeń, usprawiedliwień, szybkich diagnoz i cudownych rozwiązań.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Dzieje się tak przynajmniej z kilku powodów: oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest delikatna i drażliwa, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne.

4.1 Skala problemu w aspekcie ogólnopolskim

Analizując dane z lat 2019–2020, pochodzące z procedury „Niebieska Karta”, można stwierdzić, że dwukrotnie wzrosła liczba przeprowadzonych interwencji domowych.

Badania „Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców i świadków o występowaniu i okolicznościach wystąpienia przemocy w rodzinie” przeprowadzone przez Centrum Badania Opinii Społecznej w 2020 r. dowodzą, że:

- 64% Polaków zna w swoim otoczeniu, sąsiedztwie takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi w nich do różnych form przemocy
- 42% Polaków zamieszkuje lub zamieszkiwało w gospodarstwie domowym, w którym dochodził do przemocy (byli ofiara przemocy, jej sprawcą lub świadkiem stosowania jej wobec innego członka rodziny)
- 36% Polaków doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny
- znaczna część społeczeństwa uważa za normalne podczas kłótni w rodzinie obrażanie i wyzwiska (24%) oraz szarpanie i popychanie (18%)
- 14% społeczeństwa żyje w rodzinie, w której ofiarą przemocy było dziecko
- 24% Polaków sądzi, że sprawca zaprzestanie przemocy, gdy nie będzie prowokowany.

4.2 Skala problemu na terenie miasta Radzyń Podlaski

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Radzynie Podlaskim wynika, że na terenie miasta Radzyń Podlaski od 2018 do 2020 roku zmniejsza się zarówno liczba założonych Niebieskich Kart jak i interwencji przeprowadzonych w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie (ma tutaj więc miejsce sytuacja odwrotna niż wynika to z danych ogólnopolskich).

W 2020 roku policjanci KPP w Radzynie Podlaskiej założyli 21 Niebieskich Kart przy jednoczesnym przeprowadzaniu 21 interwencji, MOPS 6 kart, zakończono procedurę w 31 przypadkach. W roku 2019 założono 49 Niebieskich Kart i przeprowadzono 49 interwencje, natomiast w 2020 r. procedurę Niebieskiej Karty wszczęto 27 razy, a interwencji podjęto 27.

Źródła informacji o osobach dotkniętych przemocą w 2020 r.

W 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim uzyskał łącznie 27 informacji dotyczących przemocy w rodzinie, z czego najwięcej, bo 21 uzyskano od Policji, nie było osobistych zgłoszeń osoby poszkodowanej, natomiast w 6 pracownicy socjalni podczas wykonywania swoich obowiązków uzyskali ze środowiska informacje o przemocą.

Z przeprowadzanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim analiz wynika, że w 2020 roku, w porównaniu z latami poprzednimi, nastąpił spadek zgłoszeń o osobach dotkniętych przemocą.

V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE RZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne - ogólnopolskie i lokalne - spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony - większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej - wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

5.1. Zasoby i instytucje miasta Radzyń Podlaski w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim** wykonuje zadania gminy z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna wykonuje działania w szczególności polegające m. in. na: przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych umożliwiających diagnozę sytuacji rodziny lub osoby; pomocy w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych; przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych; pracy socjalnej; prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; udzielaniu informacji o przysługujących

świadczeniach i formach pomocy, o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym; wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej; w razie potrzeby zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji; w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania; organizowaniu i prowadzeniu grup wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – także dla ofiar przemocy domowej; współpracy z innymi instytucjami i organizacjami.

- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radzynie Podlaskim** wykonuje zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; do zadań tych należy w szczególności m. in. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, udzielanie informacji o prawach, uprawnieniach, szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr z terenu powiatu, prowadzenie punktów interwencji kryzysowej, a także opracowywanie i realizacja programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Na terenie miasta działa **Punkt Interwencji Kryzysowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radzynie Podlaskim**. W swoim zakresie oferuje poradnictwo prawne i psychologiczne. Oferuje bezpłatną pomoc osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętym przemocą domową, szukającym informacji i wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów. Uruchomiona została także w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej bezpłatna infolinia telefoniczna.
- **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w Radzynie Podlaskim w większości przypadków zajmuje się problemami nadużywania alkoholu, pomijając sytuację pozostałych członków rodziny alkoholowej i doświadczanej przez nich przemocy. Nie wynika to ze złej woli, lecz z kilku innych czynników. Pierwszym z nich jest koncentracja na ustawowym zadaniu komisji, związanym z instytucją zobowiązania do leczenia, polegającym m. in. na motywowaniu osób uzależnionych do podjęcia terapii. Drugim czynnikiem może być brak właściwego przygotowania członków gminnych komisji do skutecznego rozpoznawania i zajmowania się przemocą domową. Bardzo ważne jest więc przejście odpowiednich szkoleń i warsztatów, które dostarczają wiedzy oraz uczą kontaktu ze zgłaszającymi się osobami.
- **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Radzynie Podlaskim** udziela pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom. Pomoc ta ma charakter wszechstronny, min. ukierunkowana jest na rozwój dzieci i młodzieży, podnoszenie

efektywności ich uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacji, rozwiązywania konfliktów i problemów oraz nabywania innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej. Zajmuje się także problematyką uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka. Prowadzona jest w poradni terapia zaburzeń rozwojowych i zaburzeń dysfunkcyjnych, edukacja prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli. Działa także na rzecz wspomaganie wychowawczej funkcji rodzin.

- **Przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne** - szkoła obok funkcji edukacyjnej jest źródłem wsparcia dla rodziców w wychowaniu dziecka między innymi poprzez dostarczanie wiedzy dotyczącej problematyki wychowania z zakresu komunikacji interpersonalnej pomiędzy rodzicami i dziećmi, profilaktyki zagrożeń, racjonalnego spędzania czasu wolnego, kształtowanie umiejętności wychowawczych poprzez zajęcia warsztatowe, udzielanie pomocy materialnej, takiej jak bezpłatne obiady, bezpłatne podręczniki, stypendia, wzmacnianie więzi wewnątrzrodzinnych, prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu wychowania do życia w rodzinie w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, a także w najstarszych klasach szkół podstawowych.

Pedagog szkolny organizuje w szkołach i placówkach pomoc psychologiczną i pedagogiczną dla dzieci i młodzieży, której celem jest wspomaganie rozwoju psychicznego i efektywności uczenia się poprzez pomoc wychowawcom klas i współdziałanie z nauczycielami, rodzicami (opiekunami prawnymi), pielęgniarzką szkolną, organami szkoły oraz instytucjami pozaszkolnymi. Przeciwdziała skrajnym formom niedostosowania społecznego młodzieży, udziela informacji dotyczącej uzyskania pomocy specjalistycznej, współpracuje z kuratorami, prowadzi szeroko rozumianą profilaktykę, organizuje spotkania młodzieży ze specjalistami itp.

- **Sąd Rejonowy – Sąd Rodzinny w Radzynie Podlaskim**, jako jednostki sądownictwa najbliższe są obywateli, rozpatrują wszystkie sprawy, z wyjątkiem zastrzeżonych dla sądu okręgowego.

Komórką organizacyjną Sądu jest **Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej**, w ramach której kuratorzy sądowi wykonują zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

Zadania kuratorów sądowych dla nieletnich:

- sprawowanie nadzorów w sprawach, w których sąd ograniczył rodzicom władzę rodzicielską nad małoletnimi dziećmi,

- sprawowanie nadzorów nad nieletnimi wykazującymi oznaki demoralizacji i/lub dokonującymi czynów karalnych oraz nadzorów tymczasowych,
- sprawowanie nadzorów nad osobami dorosłymi zobowiązanymi do leczenia odwykowego, wobec których ustanowiono na czas leczenia nadzór kuratora sądowego,
- okresowe kontrole osób małoletnich i pełnoletnich (ubezważonych całkowicie), nad którym sąd ustanowił opiekę prawną,
- współpraca z jednostkami pomocy społecznej w sprawach opiekuńczych małoletnich umieszczonych w środowisku zastępczym (w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej),
- udział w ustanowionych przez sąd kontaktach rodziców z małoletnimi dziećmi,
- przymusowe odebranie dziecka podlegającego władzy rodzicielskiej oraz umieszczenie w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej
- wywiady środowiskowe przeprowadzane w postępowaniu wyjaśniającym w sprawach nieletnich i w postępowaniu rozpoznawczym w sprawach małoletnich (o zezwolenie na zawarcie związku małżeńskiego), o rozstrzygnięcie w istotnych sprawach rodziny w sprawach opiekuńczych oraz w sprawach o rozwód i separację,
- wywiady środowiskowe do spraw objętych postępowaniem wykonawczym.

Zadania kuratorów sądowych dla dorosłych:

- realizowanie na terenie właściwości Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim określonych przez prawo zadań w charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń Sądu - zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych oraz przepisami wykonawczymi,
- kuratorzy sądowi wykonują swoje zadania w siedzibie zespołu kuratorskiej służby sądowej, a także w środowisku podopiecznych, na terenie zamkniętych zakładów i placówek ich pobytu, w związku z orzeczeniami w sprawach karnych (dozory, kara ograniczenia wolności oraz sprawy z nałożonymi obowiązkami),
- kontrolowanie prawidłowości i efektywności sprawowania dozorów oraz innych czynności zleconych sądowym kuratorom społecznym, przedstawicielom stowarzyszeń, organizacji i instytucji oraz osobom godnym zaufania,
- współpraca z właściwym samorządem i organizacjami społecznymi, które statutowo zajmują się opieką, wychowaniem, resocjalizacją, leczeniem i świadczeniem pomocy społecznej w środowisku otwartym;

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie sądu, prokuratury, policji oraz innych uprawnionych organów.

Prokuratura Rejonowa w Radzynie Podlaskim -zgodnie ustawą z dnia 28 stycznia 2016 r. prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2021, poz. 66) zadaniem prokuratury jest strzeżenie praworządności oraz czuwanie nad ściganiem przestępstw.

Obowiązki określone w zacytowanym przepisie realizowane są w bieżącej praktyce również w zakresie zwalczania przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie lub nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach karnych o przestępstwa opisane w art. 207 k.k. (znęcanie się), które ścigane są z urzędu oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądem w tej kategorii spraw. Wymienione działania wykonywane są w oparciu o przepisy Kodeksu karnego, Kodeksu postępowania karnego oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218).

W przypadku ujawnienia w toku w/w postępowań okoliczności świadczących o patologii w rodzinie, niezależnie od sposobu ich zakończenia (akt oskarżenia, umorzenie), prokurator podejmuje na podstawie ustawowych upoważnień działania poza karne w tym:

- Na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz 2277) kieruje wnioski do sądu o zobowiązanie sprawców czynów do poddania się leczeniu. Dotyczy to sprawców, którzy w związku z uzależnieniem od alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- Na podstawie art. 109 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego kieruje wnioski do sądu opiekuńczego o ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej, w wypadku zagrożenia dobra dziecka między innymi przez stosowanie wobec niego przemocy,
- Na podstawie art. 572 § 1 kodeksu postępowania cywilnego zawiadamia właściwy sąd opiekuńczy o nienależyтым wykonywaniu władzy rodzicielskiej.

Zgodnie z § 5 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2017 r. poz.1206) w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury są przyjmowani interesanci przez kierowników tych jednostek, ich zastępców oraz innych prokuratorów. W ramach tych czynności na bieżąco udzielana jest między innymi pomoc prawna ofiarom przemocy w rodzinie.

- **Komenda Powiatowa Policji w Radzynie Podlaskim** - zgodnie z Ustawą o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 roku, do podstawowych zadań policji należą: ochrona życia i zdrowia ludzi, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu, przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie, w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi, wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym prowadzenie interwencji w przypadku występowania przemocy w rodzinie, zapewnianie ofiarom doraźnego bezpieczeństwa, informowanie ofiar i świadków o przysługujących prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy, prowadzenie działań prewencyjnych wobec sprawców.

Działania funkcjonariuszy polegają przede wszystkim na:

- Uruchomieniu policyjnych punktów konsultacyjnych dla ofiar przestępstw, w których dyżuruje dzielnicowi.
- W ramach procedury „Niebieskie karty”, dzielnicowi dokonują przeglądu „kart”, znajdujących się w posiadaniu jednostek Policji, w celu wytypowania osób, czy rodzin szczególnie dotkniętych problemem.
- Przeprowadzaniu kampanii adresowanych do ofiar przestępstw i osób oczekujących pomocy, ukierunkowanych na potrzeby i prawa osób pokrzywdzonych.
- Przekazywaniu materiałów edukacyjnych, w tym ulotek promujących działania na rzecz osób dotkniętych przemocą, wyeksponowanie ich w recepcjach jednostek i punktach konsultacyjnych.

- **Zakłady Opieki Zdrowotnej (publiczne i niepubliczne)** - udzielają pomocy medycznej, a także, w przypadku występowania u pacjenta sygnałów świadczących o występowaniu przemocy domowej, informują o możliwościach uzyskania pomocy, wystawiają na prośbę osoby pokrzywdzonej zaświadczenie lekarskie o stwierdzonych obrażeniach i podjętym leczeniu, informują ofiary o warunkach i miejscach wystawienia obdukcji.

Wśród podmiotów realizujących zadania na rzecz wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy na terenie Radzyna Podlaskiego są także:

1. Pogotowie rodzinne
2. Świetlica dla dzieci i młodzieży
3. Schronisko dla bezdomnych
4. Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnień

VI. ANALIZA SWOT

VI.1. Wprowadzenie

Analiza SWOT (analiza mocnych i słabych stron) jest kompleksowym narzędziem pomocniczym, pozwalającym pogłębić ocenę elementów, które należy wykorzystać bądź eliminować podczas realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie. Analizę SWOT oparto na wyodrębnionych czynnikach mających wpływ na rozwój społeczny. Obejmuje ona pola polityki społecznej oraz uwzględnia efekty działań.

Mocne strony rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie- to atrybuty i czynniki, które w sposób pozytywny eksponują nasze miasto wobec innych, a przede wszystkim osłabiają istniejące w środowisku zagrożenia. Atrybuty te należy szczególnie pielęgnować i wzmacniać.

Słabe strony rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie to braki i ograniczenia, które utrudniają bądź uniemożliwiają realizację celów strategicznych. Analiza tych czynników umożliwia podjęcie konkretnych działań, które mają na celu ich skuteczne wyeliminowanie lub zminimalizowanie

6.2.Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Radzyń Podlaski

Mocne strony	Słabe strony
- Istniejące zaplecze kadrowe i instytucjonalne (m. in. Punkty Informacyjno- konsultacyjne, telefony do MOPS, świetlice dla dzieci i młodzieży, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna i Poradnia Leczenie Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia)- Doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie- Gotowość oraz umiejętność współpracy instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Niewystarczająca współpraca instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (słaby przepływ informacji, niedopracowane procedury,-Niedostateczna wiedza przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie o wzajemnych kompetencjach i zapleczu w rodzinie- Brak koordynacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w samorządach lokalnych- Niewystarczająca liczba szkoleń dla kadr w

- Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” przez Policję i pomoc społeczną - Kampanie społeczne na rzecz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - Obowiązujące przepisy prawa	zakresie diagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz metod pracy z ofiarą i sprawcą przemocy oraz szkoleń interdyscyplinarnych - Koncentracja na przemocy pomiędzy dorosłymi, a niedostateczne zauważanie przemocy wobec dziecka i jego sytuacji w rodzinie - Zbyt mała ilość programów Profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy (oświata, służba zdrowia) - Niski odsetek zawiadomień prokuratury o popełnieniu przestępstwa w związku z przemocą w rodzinie w pracach gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych (np. zakaz zbliżania się do ofiary, nakaz opuszczenia lokalu, zobowiązanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych) - Brak warunków do wykonania egzekucji komisji wobec sprawców przemocy (brak pomieszczeń tymczasowych w zasobach Miasta) - Bierność świadków przemocy w rodzinie - Funkcjonowanie w społeczeństwie stereotypów na temat zjawiska przemocy domowej (np. akceptacja swojej sytuacji przez ofiary przemocy lub to, że ofiary są odpowiedzialne za doświadczaną przemoc) - Brak działań na rzecz reintegracji rodziny

6.3. Zestawienie szans i zagrożeń w zakresie rozwiązywania problemów związanych z rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Radzyń Podlaski

Szanse	Zagrożenia
- Wprowadzenie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku - Przyjęcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Ustawowy obowiązek tworzenia gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. - Ustawowy obowiązek opracowywania przez powiaty programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy. - Wprowadzone zmiany legislacyjne mające na celu zarówno poprawę skuteczności ochrony ofiar przemocy, jak i ułatwienie izolacji sprawców przemocy od ofiar. - Obowiązywanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi. - Funkcjonujące ogólnopolskie i lokalne Telefony Zaufania. - Realizowana przez policję i pomoc społeczną procedura „Niebieskie Karty” - Dobrowolne uczestnictwo sprawców przemocy domowej w programach korekcyjno - edukacyjnych. - Zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie. - Możliwość ubiegania się o środki finansowe	- Niespójność przepisów prawnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. - Brak możliwości zapewnienia właściwej ochrony ofiarom przemocy (izolacja ofiar zamiast sprawcy). - Brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje eksmisji sprawców przemocy w rodzinie. - Mała (niewystarczająca) wiedza interdyscyplinarna n. t. zjawiska przemocy i mała świadomość problemu (wśród osób i instytucji, które powinny reagować w sytuacji przemocy w rodzinie np.: szkoła, służba zdrowia, środowisko sąsiedzkie itp.). - Nadal funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy w rodzinie. - Brak jednolitej metodologii zbierania danych n. t. przemocy w rodzinie, co skutkuje niepełną diagnozą i niewystarczającym rozeznaniem potrzeb. - Niski poziom wiedzy społecznej n. t. istniejącego zaplecza i możliwości korzystania z pomocy, - Mała przejrzystość zasad finansowania działalności różnych instytucji i organizacji pomocowych.

z EFS na realizację projektów systemowych z obszaru pomocy społecznej. - Dobre praktyki w zakresie realizowania programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie (policja). - Przychyłność władz samorządowych. - Gotowość do współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych.	- Skomplikowane procedury pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej.

VII. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Założenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Radzyń Podlaski **na lata 2021 - 2025** to kompleksowe działania ukierunkowane zarówno na ochronę ofiar przemocy jak i na edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie agresywnych postaw i zachowań:

- **Systemowość** - program dąży do rozwoju spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy opartego o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie, pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy. Elementami takiego systemu na poziomie lokalnym są pracownicy wszystkich instytucji z danego terenu zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, włączeni w proces niesienia pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc.

Pomiędzy specjalistami i instytucjami istnieje współdziałanie i kooperacja – we współpracy wypracowywana jest i realizowana strategia pomocy rodzinie dotkniętej przemocą. System pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową opiera się o diagnozę problemu przemocy domowej uwzględniającą, skalę zjawiska, ofertę placówek i instytucji w zakresie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, postawy, kompetencje i doświadczenia w zakresie pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową, możliwości i bariery podejmowania działań pomocowych.

- **Interdyscyplinarność** - działania na rzecz rodziny są planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych placówek, organizacji i instytucji. Kluczowe znaczenie ma praca zespołowa, koordynacja działań i współpraca. Dla podjęcia skutecznych działań pomocowych niezbędne

jest kompleksowe podejście do sytuacji, w jakiej znajduje się rodzina dotknięta przemocą, poprzez tworzenie sieci współpracy opartej o działanie lokalnych zespołów interdyscyplinarnych.

Interdyscyplinarny sposób pracy zapobiega powielaniu działań przez poszczególne służby, oszczędza czas i pieniądze, a przede wszystkim daje szansę na ograniczenie negatywnych skutków przemocy w przyszłości. Praca w zespole daje możliwość uzyskania szerszej informacji o sytuacji ofiary, dyskusji nad problemem klienta, utworzenia odpowiedniego planu pomocy i przede wszystkim podzielić zadania dla poszczególnych instytucji;

- **Kompleksowość** – przemoc domowa jest ujęta w programie jako zjawisko złożone, wieloaspektowe, rozpatrywane w kilku perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej, społecznej. Uwzględnienie różnych aspektów przemocy domowej pozwala na lepsze zrozumienie problemu, dostrzeżenie konsekwencji i innych problemów powiązanych z przemocą. Umożliwia także dokonanie pełniejszej diagnozy i wskazuje możliwości oddziaływania, celem zwalczania i zapobiegania przemocy.
- **Efektywność** - program zakłada realizację celów i kierunków działań, rozpoznanie zjawiska i jego lokalnych uwarunkowań, w drodze budowania i udoskonalania współpracy pomiędzy instytucjami i specjalistami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Pozwala to na wypracowywanie skuteczniejszych i bardziej efektywnych rozwiązań

§III. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zakłada następujące kierunki działań:

1. Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład którego wchodzi (zgodnie z art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) przedstawiciele:
 - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
 - miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - Policji,
 - Sądu,
 - Prokuratury,
 - Oświaty,
 - ochrony zdrowia,
 - Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej,

- organizacji pozarządowych,
 - innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
2. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy miejskiej Radzyń Podlaski.
 3. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
 4. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
 5. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
 - a) działania edukacyjne,
 - b) działania profilaktyczne,
 - c) działania informacyjne.
 6. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 7. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do zmian w przepisach prawnych.

IX. BENEFICJENCI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, niezbędne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz specjalistów, ich kwalifikacji i umiejętności. Program kierowany jest zatem zarówno do osób pomagających jak i do samych rodzin. Program kierowany jest do:

- a) ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych.
- b) sprawców przemocy w rodzinie,
- c) świadków przemocy w rodzinie,
- d) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
- e) społeczności lokalnej.

X. REALIZATORZY PROGRAMU

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 będzie realizowany przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Urząd Miasta
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Sąd Rejonowy
- Prokuratura Rejonowa
- Komenda Powiatowa Policji
- Placówki oświatowe
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe
- Społeczność lokalna
- Media lokalne

XI. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 będzie realizowany na terenie miasta Radzyń Podlaski. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Miasta Radzyń Podlaski i będzie kontynuowane do 2024 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu będą wdrażane w formie ciągłej. Czasookres realizacji programu będzie zbieżny z Miejską Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radzyń Podlaski na lata 2021-2024 uchwaloną przez Radę Miasta Radzyń Podlaski

EII. CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

W RODZINIE NA LATA 2021 – 2025

Celem programu jest ograniczenie zjawiska oraz skutków przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Radzyń Podlaski poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy.

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Cele szczegółowe:

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie;
2. Zapewnienie ofiarom przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy;
3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie;
4. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców miasta Radzyń Podlaski wobec zjawiska przemocy;
5. Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy;
6. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy;

LP.	ZADANIE	OPIS ZADANIA	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół składał się będzie z grupy specjalistów reprezentujących instytucje działające na terenie miasta Radzyń Podlaski tj. przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim, Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji w Radzynie Podlaskim, Poradni Psychologiczno-pedagogicznej w Radzynie Podlaskim, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rodzinnego - kuratorzy, oświaty, ochrony zdrowia i innych instytucji. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez: 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie; 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku; 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie; 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.	Burmistrz Miasta Radzyń Podlaski, Kierownik MOPS w Radzynie Podlaskim

2.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku - Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie - Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie - Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach - Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym - Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie - Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy - Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy	- Zwiększenie liczby osób objętych poradnictwem psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, medycznym, socjalnym i popularyzacja tych form pomocy. - Wypracowanie jednolitej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy w rodzinie. - Tworzenie i realizacja programów pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy w rodzinie. - Tworzenie warunków dla rozwoju Grupy Samopomocowej dla Ofiar Przemocy - Kierowanie na grupy wsparcia ofiar przemocy - Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy	- Zespół Interdyscyplinarny - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - MOPS - Sąd, Prokuratura, Policja - Poradnia psychologiczno - pedagogiczna - Placówki służby zdrowia
4.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	- Powszechne stosowanie istniejących rozwiązań prawnych mających na celu odseparowanie sprawcy przemocy od ofiary (zakaz kontaktowania się z sobą pokrzywdzoną, tymczasowe	- Sąd - Prokuratura - Komenda Powiatowa Policji - Miejska Komisja Rozwiązywania

		aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, zatrzymanie w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych, orzeczenie eksmisji, stworzenie warunków do jej egzekucji). – Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” w lecznictwie odwykowym	Problemów Alkoholowych – Urząd Miasta
5.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	– Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskie Karty” prowadzenia interwencji kryzysowej. W tym celu przeprowadzane będą obok szkoleń resortowych wspólne szkolenia służb, udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych. – Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy. – Zapewnienie pomocy psychologicznej – superwizji dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. – Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu podniesienia umiejętności pracy z klientem i lepszego radzenia sobie ze stresem.	– Zespół Interdyscyplinarny – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – MOPS – Służba zdrowia – Oświata – KPP
6.	Zwiększenie efektywności współpracy służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	– Wyznaczenie na poziomie każdej instytucji osoby odpowiedzialnej za prawidłowe wdrażanie programu. – Popularyzacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w placówkach służby zdrowia i placówkach oświatowych. – Utworzenie bazy danych o placówkach i instytucjach świadczących pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie – Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w zakresie kierowania sprawców	– Zespół Interdyscyplinarny – Wszyscy realizatorzy Programu

		przemocy do programów korekcyjno - edukacyjnych	
7.	Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanych wśród dzieci i młodzieży	- Opracowanie i realizacja zajęć psychoedukacyjnych uczących umiejętności społecznych - Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy - Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego (działalność świetlic itp.)	- Szkoły i inne placówki oświatowe - Poradnia psychologiczno pedagogiczna - MOPS - Świetlice socjoterapeutyczne - Organizacje pozarządowe, parafie
8.	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno - edukacyjne, a w szczególności:	- Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności - Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie - Umieszczenie informacji na stronach internetowych UM Radzyń Podlaski i MOPS	- MOPS - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Urząd Miasta - Media
9.	Monitorowanie i ewaluacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Radzynie Podlaskim	- Dokonywanie okresowej ewaluacji Programu. - Opracowywanie i wdrażanie programów naprawczych - Inicjowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy - Korzystanie z doświadczeń innych gmin, realizujących opracowane i wdrożone przez siebie lokalne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Zespół Interdyscyplinarny

ΞIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w na terenie Miasta Radzyń Podlaski na lata 2021 - 2025 są:

- Środki własne miasta:
 - a) będące w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - b) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

- W toku realizacji programu zakłada się możliwość pozyskiwania środków finansowych na jego kontynuowanie ze źródeł zewnętrznych, w tym z opracowanych projektów w ramach programów UE.

ΞΙϚ. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Przewiduje się osiągnięcie następujących efektów realizacji i programu:

- zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób doznających przemocy,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie, w tym spadek liczby rodzin, w których podejmowano interwencje wielokrotnie,
- podniesienie poziomu wiedzy i wrażliwości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie wiedzy w zakresie przemocy w rodzinie, kadry zajmującej się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- usprawnienie systemu działań w zakresie pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą,
- promowanie wartości rodzinnych,
- wzrost liczby placówek udzielającym pomocy środowisku lokalnym,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.

ΞϚ. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 stanowi strategię działania na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje zobowiązane do podejmowania działań w tym zakresie na terenie miasta Radzyń Podlaski.

Monitoring Programu będzie prowadzony corocznie w celu sprawdzenia, czy zadania ujęte w programie są realizowane zgodnie z planem.

W celu zbadania skuteczności program będzie podlegał ewaluacji - w trakcie realizacji programu i po jego zakończeniu.

Ewaluacja programu uwzględnia:

1. Diagnozę problemów społecznych w gminie - systematycznie prowadzony monitoring,
2. Ocenę stopnia realizacji celów szczegółowych i zadań zawartych w programie,
3. Ocenę efektów podejmowanych działań.

Wskaźnikami ewaluacji są:

- liczba rodzin dotkniętych przemocą na podstawie danych zebranych od instytucji zajmujących się przemocą,
- liczba osób korzystających z pomocy w ramach programu,
- liczba przeszkolonych pracowników zajmujących się problemem przemocy w mieście,
- liczba „Niebieskich Kart” zarejestrowanych na terenie miasta,
- liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa w związku z przemocą z terenu miasta,
- liczba zarejestrowanych postępowań karnych dotyczących przemocy z terenu miasta,
- liczba przygotowanych materiałów informacyjnych i edukacyjnych dotyczących przemocy,
- liczba instytucji i organizacji działających w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w gminie.

Ewaluacja pozwoli na:

- rozwijanie różnorodnych form wsparcia dostosowanych do potrzeb i problemów istniejących w gminie,
- zwiększenie skuteczności działań z zakresu pomocy społecznej,
- zwiększenie skuteczności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- wskazanie dalszych kierunków rozwoju systemu wsparcia dziecka i rodziny.

Ewaluację programu prowadzi będzie MOPS przy współpracy z pozostałymi realizatorami programu. Coroczne sprawozdania z realizacji Programu będą składane w ramach informacji działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzynie Podlaskim.

XVI. ZAKOŃCZENIE

Podsumowując, należy stwierdzić, że realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie będzie możliwa tylko przy ścisłej współpracy jednostek i instytucji, których działania w sposób oczywisty mają wpłynąć na poprawę bytu rodzin dotkniętych przemocą. Ady podjęte działania były skuteczne, w pracy nad rodzinami należy promować również działania prewencyjne w środowisku jak również korekcyjno - edukacyjne wobec sprawców przemocy.

Program ma charakter otwarty, dzięki temu możliwe będzie wprowadzanie zmian i modyfikacji dostosowujących go do zmieniającej się rzeczywistości.